

PROKÁČ

Nápad je jen začátek.
Pak začíná práce

TEXT: ADÉLA NOSKOVÁ, FOTO: ROMAN ČERNÝ

Jak vzniká současná česká písnička? Pokáč popisuje vlastní autorský proces, songwritingové kempy, práci s emocí i hranici mezi humorem a vážností. Rozhovor o hudbě jako profesi, která dnes stojí stejně na jazyce, technologii i schopnosti komunikovat s publikem.

Máš za sebou poměrně pestrou autorskou dráhu, která se postupně rozšiřuje i mimo klasickou koncertní scénu. V posledních letech jsi výrazně vstoupil také do reklamního prostoru. Jak se podle tebe tahle zkušenost promítla do popularity a dosahu, ať už ve streamingu, nebo v publiku, které tvoji tvorbu objevuje?

Upřímně řečeno neumím úplně přesně kvantifikovat, co konkrétně která spolupráce přinesla. Ale je naprosto zřejmé, že třeba televizní reklama člověka dostane k publiku, které by se k jeho hudbě jinak vůbec nedostalo. Najednou vás pozná úplně jiná skupina lidí. A pak se stává, že přijedeme na koncert a část publika zná především tu konkrétní písničku z reklamy. Párkrát se dokonce stalo, že mě moderátor označil jako „autora hitu z reklamy“ než jako písničkáře, což je vlastně docela kuriozní, ale i tak vás může veřejnost vnímat. Každopádně pořád nejvíce lidí zná písničku *Mám doma kočku*.

V reklamních spotech vystupuješ v podstatě jako archetypální „týpek s kytarou“. Setkáváš se s tím, že tě lidé, kteří hudební scénu tolik nesledují, vnímají spíš jako herce nebo televizní tvář?

To se sem tam stane. Lidé mě třeba zastaví na ulici – nebo i v lese, což se mi opravdu stalo – a říkají: „Vy jste ten z té

reklamy.“ A vůbec netuší, že mám vlastní repertoár nebo koncertuju. Jednou za mnou na dětském hřišti běžel správce areálu úplně nadšený, že mě poznal z televize, a první věc, kterou řešil, bylo, jestli mám ty vousy skutečné. Myslel si, že jsou nalepené. Takové situace by se bez reklamy asi nikdy nestaly.

Otevřelo ti to i nové pracovní příležitosti? Například v oblasti kreativní spolupráce nebo psaní na zakázku?

Já jsem vlastně podobné věci dělal už dřív. Občas jsem psal písničky, které jsem sám nezpíval. Třeba skladbu *Antibiotika*, kterou nakonec nazpíval Kapitán Demo. Vedle toho vznikaly i spolupráce s firmami, kdy jsem přímo autorsky připravoval hudbu nebo texty pro konkrétní projekty – například pro T-Mobile nebo pro charitativní aktivity McDonald's. V tom případě šlo o jejich nadační projekt a píseň měla environmentální téma. Na druhou stranu velká reklamní spolupráce zároveň některé dveře zavírá. Ve chvíli, kdy se stanete tváří určité značky, je logické, že konkurenční firmy už se neozvou. Řešili jsme to i s managementem předem – že taková spolupráce může člověka na určitou dobu marketingově uzavřít vůči jiným příležitostem. Reklama navíc vždycky polarizuje: někoho baví, někoho irituje. S tím je potřeba počítat.

Pořád jde o práci, která generuje prostředky. Vnímáš to tedy jako kompromis, který se vyplácí?

V tomhle konkrétním případě jsme se rozhodli, že celý honorář půjde na dobročinné účely. Založil jsem vlastní nadační fond, ze kterého financujeme hudební vzdělání dětem, jejichž rodiny si ho nemůžou dovolit. Takže jsem měl pocit, že to za to rozhodně stojí.

Tohle téma je s tebou vlastně hodně spojené. Jak ta pomoc funguje v praxi?

Fungujeme dva roky. Fond jsme založili v září předminulého roku, já ho primárně financuju, dělám mu promo a jsem jeho tvář. Administrativu mají na starosti holky z platformy Znesnáze, které ověřují jednotlivé žádosti a hlídají, aby peníze opravdu šly tam, kde jsou potřeba. Měl jsem možnost se s některými dětmi osobně potkat a jsou za tím skutečně silné příběhy. Třeba kluk Honzík, který byl opakovaně v dětském domově a klavír pro něj představoval něco jako bezpečné útočiště. Hudba byla jeho „safe place“. Pak jsem byl na hudebním táboře, kde jsme měli víc podpořených dětí pohromadě, a často by tě vůbec nenapadlo, že pocházejí ze sociálně složitějšího prostředí. Velkou část tvoří například děti samoživitelů – rodiče zvládnou zaplatit základní věci jako bydlení a školu, ale na hudební vzdělání už nezbyvá čas ani finance. Přitom právě tam se často objeví obrovský talent. Potkal jsem tam skvělého bubeníka nebo výbornou zpěvačku, kteří by se k systematické výuce jinak vůbec nedostali.

Lidé mě třeba zastaví na ulici a říkají: „Vy jste ten z té reklamy.“ A vůbec netuší, že mám vlastní repertoár nebo koncertuju.

Podpora ale není jen o klasické hudbě. Někdy financujeme individuální výuku, třeba když dítě ze zdravotních důvodů nemůže docházet na běžné lekce. A teď máme v plánu ještě jednu věc – na letošním dětském koncertě v O2 areně bych chtěl dát prostor i některým dětem z projektu, aby si tam zahrály. Ony to zatím nevědí, ale myslím, že by to pro ně mohl být obrovský moment. Teď nás čeká výběr a nominace, ale věřím, že do toho půjdou.

Pojďme se posunout k tvému autorství. Když jsme spolu mluvili před lety poprvé, říkal jsi, že dokážeš napsat písničku prakticky na jakékoli téma. Platí to pořád? Nebo přichází momenty vyčerpání?

Řemeslně jsem schopný něco vytvořit v podstatě na jakékoli zadání. Tu zručnost jsem si za ty roky osvoji. Samozřejmě otázka je, jestli z toho vznikne dobrá písnička. To už je jiná věc. Dneska do toho navíc vstupuje úplně nové téma – umělá inteligence. Ta se samozřejmě dá využívat i při tvorbě a člověk na sociálních sítích vidí spoustu případů, kdy někdo zadá pár veršů a vznikne z toho virální song. Já si s AI taky občas hraju a používám ji jako nástroj. Ale pořád mám pocit, že třeba skutečný humor nebo pointu zatím vytvořit neumím. Když potřebuju vtipný twist nebo nějakou nečekanou slovní hříčku, tak pořád rozhoduje lidská zkušenost. AI generuje spíš

takový průměr – něco jako když jsme si kdysi volali na telefonní linku, která měla vyprávět vtipy. Fungovalo to, ale málokdy to bylo opravdu dobré. V tomhle směru je AI zatím hlavně nástroj. Když si nahraju demo – třeba jen kytaru a zpěv do telefonu – můžu ho dát do aplikace, která na základě umělé inteligence doplní produkci. Najednou tam slyším bicí, klávesy, celé aranžmá a demo začne znít mnohem živěji.

Je pro tebe tedy něco jako pracovní urychlovač?

Přesně tak. Když si pustím desetkrát dokola obyčejné kytarové demo, začne mě to po chvíli nudit. Ale když slyším nějakou produkční podobu, napadají mě další vrstvy, melodické změny nebo textové úpravy. Pomáhá mi to přemýšlet dál. Ještě před pár lety člověk potřeboval producenta nebo se musel sám naučit programovat bicí, hrát na klávesy a řešit věci,

S AI si občas hraju, používám ji jako nástroj. Pořád mám ale pocit, že třeba skutečný humor nebo pointu zatím vytvořit neumí.

Ledárny Braník, foto: Čestmír Jíra

Ledárny Braník, foto: Čestmír Jíra

Občas mi někdo řekne, že se to rýmuje až moc – ale mně to dává smysl. Baví mě melodie i jazyková hravost.

kteří vlastně nesouvisely přímo s písničkou. Dneska tohle všechno odpadá. Ale pořád to není tak, že by AI vytvořila něco skutečně osobitého. To, co tě jako autora odlišuje od ostatních, zatím vzniká díky lidské stránce.

Tedy osobitost a autorská jiskra zůstávají lidské...

Někde jsem slyšel přirovnání, že AI je vlastně skvělý revival band. Zahraje věci technicky dobře, ale sama nepřijde s ničím vlastním. A to mi zatím přijde docela přesné.

Tvoje tvorba je dlouhodobě založená na velmi širokém spektru témat. Co tě inspiruje právě teď? Kam se tvoje psaní v poslední době posouvá?

Moje psaní se trochu proměnilo tím, že jsem vloni vydal dětskou desku. V poslední době jsem se trochu vrátil k politickým tématům – materiálu je pořád dost. Dřív jsem vlastně moc nepsal vzťahové nebo ženské motivy, teď se tato témata u mě občas objevují, i když ne úplně prvoplánově. Nejsou to typické milostné písničky, spíš pozorování každodenních situací a charakterů. Takové trochu absurdní, humorné příběhy, které vycházejí z reality.

Často se říká, že tvoje písničky mají mimořádnou schopnost „zůstat v hlavě“. Ten typ melodie nebo refrénu, který si člověk nevědomky zpívá celý den. Stává se ti někdy, že tě vlastní skladby začnou trochu pronásledovat?

Že by mě to vyloženě vytáčelo, to ne. Naopak jsem rád, když se podaří napsat něco opravdu chytlavého – melodicky nebo textově. Mám pocit, že část kapel dneska bere chytlavost skoro jako sprosté slovo. Že hudba má být komplikovanější, „indie“, a posluchač si k ní musí cestu teprve najít. To mě vlastně nikdy nebavilo. Text se přece rýmuje proto, aby si ho člověk zapamatoval. V populární hudbě dnes často vznikají texty, které se vědomě nerýmují, ale já mám pořád blíž k tradici folku nebo country, kde je práce s rytmem a rýmem úplně přirozená. Občas mi někdo řekne, že se to rýmuje až moc – ale mně to dává smysl. Baví mě melodie i jazyková hravost, a možná právě proto ty písničky působí víc „vlezele“ než jiné.

Velkou kapitolou je tvoje tvorba pro děti. Řada autorů říká, že psát pro dětského posluchače je paradoxně mnohem těžší než pro dospělé, protože děti okamžitě poznají neupřímnost nebo podbízení. Jak k tomu přistupuješ?

Od začátku jsem věděl, že chci, aby písničky byly edukativní, ale ne didaktické. Trochu bláznivé, ale ne hloupé. Některé písničky na dětské desce *Ovce na pohovce* možná fungují dokonce víc pro dospělé než pro děti – třeba skladba o tom, že „paní Macatá tvrdí, že je Země placatá“. Tam už je vlastně schovaný i určitý komentář. Vycházel jsem hodně z pozorování vlastních dětí. Klukům jsou tři a pět let, takže jsem sledoval, co je baví, jak přemýšlejí, co je rozesměje. Zároveň jsem ale chtěl, aby v písničkách byla vždy

Hurá, jde se uklízet, foto: Tony Košar

pointa a aby to nebyl jen repetitivní kolovrátek. Ideální stav je, když baví děti a zároveň to přežijí i rodiče. To je podle mě u dětské hudby asi největší výhra.

Hurá, jde se uklízet, foto: Tony Košar

Přijde mi trochu škoda, že dětských alb od běžných interpretů dnes nevzniká víc.

Když mluvíš o dětské tvorbě, nedá se nevzpomenout na autory jako Vodňanský a Skoumal nebo Svěrák s Uhlířem, tedy hudbu, která fungovala zároveň pro děti i dospělé. Vnímáš tuhle tradici jako inspiraci?

Některé písničky na dětské desce možná fungují víc pro dospělé než pro děti – třeba skladba o tom, že „paní Macatá tvrdí, že je Země placatá“.

Upřímně jsem se k tomu dostal až zpětně. Když jsme byli malí, doma nám víc pouštěli třeba Ivana Mládku. Ale ve chvíli, kdy jsem začal pracovat na dětské desce, jsem si tyhle věci znovu naposlouchával – Vodňanského se Skoumalem, Svěráka s Uhlířem a podobně. A vlastně mě překvapilo, jak dobře to fungu-

je dodnes. Přijde mi trochu škoda, že dětských alb od běžných interpretů dnes nevzniká víc. Existují výjimky, třeba Kašpárek v rohlíku, Jaromír Nohavica taky jednu desku pro děti udělal a nikomu to vlastně nepřišlo zvláštní. Naopak – je to přirozená součást autorské tvorby. Moje dětská deska ale byla spíš jednorázový projekt.

Po koncertech trávíš mnoho času s lidmi, kteří chtějí fotku nebo podpis. Co všechno si dnes fanoušci nechávají podepisovat?

Klasika je pořád ruka nebo tričko, ale poslední dobou vedou boty. Děti si

nechávají podepisovat i čelo, což mě vždycky trochu překvapí. Pak jsou různé žádosti o speciální fotky nebo akce, do kterých se už po hodině na slunci úplně nehrnu – třeba někoho nosit na rukou nebo podobně. Zajímavé je, že si lidé často chtějí jen sáhnout na hlavu, což se taky děje poměrně pravidelně. Někdy je to trochu adrenalinový sport, ale zároveň je to součást celé zkušenosti. Publikum ti věnuje čas a energii, takže mi přijde přirozené to vrátit.

Telefon je dneska asi nejdůležitější pracovní nástroj autora – spousta věcí vznikne úplně mimo studio, někde mezi dvěma schůzkami nebo cestou autem.

Tvoje vystupování je dlouhodobě postavené na minimalistickém principu. Na pódiu si většinou vystačíš sám. Nepřemýšlíš někdy o výraznějším hudebním „úletu“?

Je rozdíl mezi nahrávkami a koncerty. Na deskách jsou aranže poměrně bohaté, není to jen kytara a zpěv. Ale koncertně hraju z devadesáti procent sám. Teď se to ale trochu změní – na podzim a na jaře plánujeme turné s kapelou, vlastně poprvé ve větším rozsahu. Navážeme tím na zkušenost z O2 arény, kde jsem část playlistu s kapelou hrál. Na to se těším. Jinak mě baví třeba spolupráce se smyčcovým kvartetem, což zvuk hodně posune, ale pořád bych to neoznačil za nějaký extrémní experiment. Spíš hledám způsoby, jak repertoár občas barevně rozšířit. Dřív jsem také zval fanoušky na pódium, aby zpívali se mnou. Fungovalo to dobře v době, kdy chodili hlavně skalní posluchači a písničky znali. Jakmile ale začalo chodit víc dětí, občas to dopadlo... nečekaně. Jednou mi například malá holka místo zpívání celou dobu olizovala mikrofon, takže jsem od téhle tradice na čas ustoupil.

Jak vlastně vypadá tvoje každodenní autorská rutina? Máš pevně vyhrazený čas na skládání?

Foto: Patrik Klema

Rutina by byla ideální, ale s malými dětmi doma je realita trochu jiná. Dřív jsem dojížděl do studia přes půl Prahy, což bylo komplikované. Teď bydlíme v Klánovicích a studio mám přímo doma, takže tam můžu kdykoli zajít. Zároveň ale můžu kdykoli zase odejít zpátky, protože rodina mě zrovna potřebuje. Do toho koncerty, rozhovory, běžný provoz... takže pravidelnost moc neexistuje. Spíš to funguje tak, že když se objeví čtyři hodiny volného času, jdu zkusit něco napsat. Když mám jen hodinu, řeším maily nebo organizační věci. Hodně materiálu jsem třeba napsal v autě – při přejezdech člověk přemýšlí a najednou ho napadne melodie nebo text.

Takže si nápady rovnou nahráváš?

Ano. Melodii si vlastně ani jinak uložit nejde. Text si můžeš poznamenat, ale melodii musíš zazpívat a nahrát. Telefon je dneska asi nejdůležitější pracovní nástroj autora – spousta věcí vznikne úplně mimo studio, někde mezi dvěma schůzkami nebo cestou autem.

Takže melodie jde vždycky do hlasového záznamu – text si zapisuješ až později?

Přesně. Melodii si musíš nahrát, jinak zmizí. A často si do telefonu nahrávám i jednotlivé části textu nebo sloky, protože když máš v hlavě nástřel melodie a k tomu pár řádků, tak se v tom bez záznamu začneš rychle ztrácet. Když mám třeba napůl hotovou sloku a kousek refrénu, nahrávám si to jako celek do hlasovky.

S Luckou Bílou to funguje zase jinak. Ona mluví hodně poeticky, já si to zapisuju a cestou domů to přepíšu do veršů.

A až ve chvíli, kdy se rozhodnu, že to fakt dodělám, přepnu do „textového režimu“ a píšu si to normálně do telefonu. Notýsek jsem kdysi měl, ale pořád jsem ho někde zapomínal. A navíc – mezi tím, že máš na papíře poznámku, a tím, že z toho vznikne písnička, je ještě strašně dlouhá cesta. Nápad je jen začátek. Pak to musíš dotáhnout, nahrát, vyprodukovat, vydat... aby to vůbec spatřilo světlo světa.

Zmínil jsi i spolupráce s dalšími autory. Je pro tebe spoluautorství důležité i jako způsob růstu – že se potkáš s jiným žánrem nebo jiným pracovním stylem? Podle čeho si vybíráš, s kým chceš dělat?

Vybírám si podle toho, co mě baví. Dělal jsem hodně s Miraiem, hodně spolupracuju s Luckou Bílou. Teď jsme dělali věc s Richardem Krajčelem, s Rybičkami 48, a nedávno i se Slavíčkem. Občas se stane, že něco zkusíme – pošlu texty nebo nápady – a nakonec se to nepotká. Tak se to prostě rozpustí. I to k tomu patří.

A jak spolupráce v praxi probíhá? Umíš popsat rozdíly mezi různými typy „writing session“?

Hodně rozdílně. Třeba poslední dvě výrazné spolupráce byly Mirai a Richard Krajčo – a to byly dva úplně jiné světy. S Miraiem to začalo tím, že mi žena řekla, že vypadám naveně a jestli nechci na pár dní sám někam odjet. Tak jsem Miraiovi napsal, jestli by nejel někam „k moři“, vzali bychom kytary a napsali pár songů. Dopadlo to tak, že jsme jeli na čtyři dny do Havlíčkova Brodu – na chatu s jednou postelí – a všichni jsme tam chytli covid. To byla naše poslední „dovolená“. Ale jinak ten princip je typický: producent má počítač, Mirai třeba kytaru, já sedím vedle a začnou se házet nápady. Mirai přinese melodii, řeší se, o čem by to mohlo být, jaký bude refrén, producent do toho rovnou staví hudbu. Je to brainstorming – a někdy z toho něco vyleze, někdy ne. Mirai má navíc spoustu věcí v šuplíku, takže pak záleží, co si

vybere. S Richardem Krajčelem to bylo naopak hodně textové. Napsal mi motiv refrénu a chtěl pomoci dotáhnout zbytek. Neměl jsem tehdy moc času, ale pak se ozval, že jsou s kapelou na soustředění a potřebují to posunout. Já byl zrovna s rodinou na horách, takže děti šly lyžovat a já zůstal na pokoji a psal. Ve-

„veselé“ téma, spíš prožitky. Lucka o tom mluvila v rozhovorech a říkala, že nechápe, jak to mohl napsat chlap – a ještě já. Ale zřejmě je to o empatii a o tom, že si umíš představit situaci, ve které nejsi. Mám pocit, že někdy lidi oceňují i tu práci s češtinou. Možná je to dnes vzácnější, nevím. Měli jsme na gymplu přísnou češ-

Ledárny Braník, foto: Čestmír Jíra

čer jsme si ještě dlouho volali a ladili text na dálku.

A s Lucií Bílou?

S Luckou Bílou to funguje zase jinak. Často za ní jedu jen „na pokec“: co ji zrovna tíží, co řeší, co se jí honí hlavou. Ona mluví hodně poeticky, já si to zapisuju, cestou domů to přepíšu do veršů – a protože tam často dělám hudbu i text, pošlu demo a pak už se to jen doprodukuje a vydá. Každá spolupráce má úplně jiný příběh.

Jak se ti píše pro ženský hlas a ženskou zkušenost?

Když postavíš vedle sebe mě a Lucku Bílou, tak bys řekla, že nemůžu napsat nic, co ona bude chtít zpívat. Já zpívám o poště, ona je legenda, která umí být strašně niterná. Ale očividně to funguje. A hlavně: pro jiné interprety nepíšu to samé, co píšu pro sebe. Já mám rád humor a nadsázku – jenže paradoxně humor po mně skoro nikdo nechce. Naopak chtějí něco jiného a mě baví si to vyzkoušet. U Lucky jsme si sedli na vlně a ona si ty věci bere za své. Nedávno vyšla třeba písnička *Máma* – je to niterné, není to

tinářku a myslím, že mi hodně dala: nemám problém se souvětím, vím, co jazyk unese, kdy změna slova změní význam, kde se dá posunout rytmus... a u textu je to strašně důležité. Někdo mi dokonce řekl větu „mistr emoce“, což mi přijde skoro vtipné, ale asi to míří k tomu, že mě baví držet hranici: lehkost, humor – a zároveň dotek něčeho opravdového. Třeba u písničky pro *Gumpu II (Život je pes)* je to přesně ten typ: odlehčené, ale lidské.

Kdyby sis teď mohl vybrat jakéhokoliv vysněného parťáka na spolupráci – koho bys chtěl?

U nás jednoznačně Závíš. A ze světa... i když nemám najeté úplně všechno, tak udělat song s Paulem McCartneyem by bylo něco, co přesahuje hudbu. Beatles byli u zrodu popu v podobě, jak ho známe, a ty písničky nestárnou. Když si je pustíš dneska, pořád zní skvěle – a to je vlastně úplně neuvěřitelné. A upřímně: dát si pivo s Paulem McCartneyem by mě bavilo. Nejen kvůli hudbě, ale kvůli tomu, jaká osobnost to musí být.

A na co by ses ho zeptal?

Na to, jak se tohle sakra píše. ●